

Mille järgi lastele kooli valida

Miks ühe kooli ukse taga on suur tunglemine, aga teisel, mis on riigieksamite pingereas isegi eespool, mitte? Kooli valikul lähtuvad lapsevanemad oma sisetundest, arvesse lähevad ka liikluskorraldus, spordiväljakud, koolivorm.

Heidit Kaio

heidit.kaio@ekspress.ee

Tallinna parimate koolide esimestesse klassidesse on tõsised konkursid. Seitse last kandideeris kevadel ühele kohale Inglise kolledžis, Reaalkoolis ja Gustav Adolfi gümnaasiumis. Viimane on riigieksamite edetabelis 13. kohal. Ülal loetletud kolme järel tuleb Rocca al Mare kool (nelja kandideerijaga kohale), kus riigieksamite tulemused on olnud mitmel korral pigem neljandas kümnes.

Kui Tallinnas ja Tartus käib mudilaste vahel kõva rebimine, siis hea tasemega kooli väljaspool neid linnasid ning venekeelsetesse koolidesse on võimalik pääseda peaaegu ilma konkursita.

Algklasside katsetele tuleb rohkem tüdrukuid kui poisse. Vanalinna Hariduskolleegiumi kandideeris ühele kohale ligi neli tüdrukut ja poisse vähem kui kolm. Inglise kolledžis kandideeris ühele kohale kaheksa tüdrukut ja kuus poissi.

Vichmanni mudel - traditsioone järgiv

Telesaateid tootva firma Ruut ühe omaniku **Monika Vichmanni** laps sai kevadel Inglise kolledžisse. "Mina olen lõpetanud Miina Härma gümnaasiumi (endine Tartu 2. keskkool). Sellepärast oli valiku üks tingimus inglise keele süvaõpe," ütleb Vichmann. Otsuste tegemisel oli oluline maine, mida kujundab kõrgkoolidesse sisse saanute arv ehk riigieksamite edetabel.

Vichmann ütleb, et talle meeldib, et Inglise kolledži õpetajad on ranged, suurte koostööotustega kodule ning nõuavad lastelt pingutamist. "Sümpaatne on koolivormi nõue, mis surub tänapäevase vaba maailma lapsed kitsamatesse piiridesse ja välistab vanematele küsimuse, mida homme selga panna."

VANEMAD, KEL ON Monika Vichmanniga sarnased põhimõtted, eelistavad kooli, kus:

- õpetajad on ranged;
- kantakse koolivormi;
- on range sisseastumiskonkurss;

Konkurss 2006. aastal

kool	I klassi	riigieksami koht
Tallinna Inglise Kolledž	7,0	3
Tallinna Reaalkool	7,0	5
Gustav Adolfi Gümnaasium	7,0	13
Rocca al Mare Kool	4,0	37
Miina Härma Gümnaasium	3,5	4
Tallinna Prantsuse Lütseum	3,0	1
Tallinna 21. Kool	3,0	15
Vanalinna Hariduskolleegium	ca 3	21
Audentese Erakool e-õpe	2,0	24
Kadrjoru Saksa Gümnaasium	2	7
Tallinna Humanitaargümnaasium	1,3	6
Narva Humanitaargümnaasium	1,0	8
Pärnu Koidula Gümnaasium	1,0	16
Tallinna Linnamäe Vene Lütseum	1,0	18
Paide Gümnaasium	1,0	20

Allikas: koolid

- tekib tulevikus edumeelne sõpruskond.

Seda tüüpi koolid on Inglise kolledž, Prantsuse lütseum, Reaalkool, Miina Härma gümnaasium, Hugo Treffner, Tallinna 21. kool ja Gustav Adolfi gümnaasium.

Enamik neist on humanitaarkallakuga, vähemuses on reaalinete kallakuga ning hoopis puuduvad loodusloosüvaõppega koolid.

Konkursitabelit mõjutabki reaalkallakuga koolide nappus, mis sunnib tehnilise taibuga lapsi trügima esmalt Reaalkooli ja siis Gustav Adolfi gümnaasiumisse (kust hargneb välja ka reaalinete haru). Samas on Reaalkool ainuke nn eliitkool, kus töötavad kaks vahetust ehk algklassid käivad koolis pärastlõunal – mis teeb vanematele mudilaste päevaaja sisustamise keeruliseks. Vähe on sel ajal trenne või ringe.

Sõõrumaa mudel – lapsekeskne

Ettevõtja Urmas Sõõrumaa lapsed käivad Audentese erakoolis. Sellise otsuse tegi ta juba aastaid tagasi. “Ma ei kujuta ette, et lähen lapsega kuhugi kooli ja räägin talle, et see on hea kool, ole kena ja vasta küsimustele, mis tädid ja onud küsivad. Kahe päeva pärast tulevad katsete tulemused ja siis ma ütlen lapsele, et tead, see ikka polegi nii hea kool, lähme teeme veel teises koolis ka katsed.”

Sõõrumaa ütleb, et talle meeldib Audentese moto, et esimesed kolm aastat me õpime õppima. “Mulle käib vastu kuuendast-seitsmendast eluaastast algav võidujooks,” ütleb Sõõrumaa.

“Tõsi, ma olen Audentese kooli üks omanikke, aga kooli valikul oli ikkagi esmatähtis, et kõigepealt õpime õppima,” ütleb Sõõrumaa.

VANEMAD, KEL ON Urmas Sõõrumaaga sarnased põhimõtted valivad kooli, kus:

- kool on valmis painduma lapse järgi;
- on väärtuslik koolikeskkond;
- kantakse koolivormi;
- sisseastumise konkurss on võimalikult valutu;
- tekib tulevikus edumeelne sõpruskond.

Seda tüüpi on erakoolid Audentes ja Rocca al Mare ning linnakool – Vanalinna Hariduskolleeegium.

Vanalinna Hariduskolleeegium on ainuke eliitkool, mis jätab mõned kohad klassis ka kehalise või sotsiaalse puudega lastele. Koolil on oma internaat, seega pole neil otsest vajadust võtta lapsi ainult Tallinnast.

Kool ütleb kodulehel, et nad valivad lapsi, tuginedes lapsevanemate panusele Eesti kultuuri. Vanalinna Hariduskolleeegiumis (nagu ka Rocca al Mares ja Eesti Rahvusvahelises Koolis) on õppeaasta jaotatud tsükkliteks – laps õpib kolm kuud näiteks füüsilikat ja siis kolm kuud loodusteadust ja vahepeal ei kuule füüsilikast midagi.

Üldiselt võib neid koole nimetada pehmemana õppesuuna esindajaks. **Siiri Kallion**, Rocca al Mare algõpetuse õppetooli juhataja: “Mul on hea meel, et kui Rocca al Mare kooli alguse ajal panid vanemad lapsi meie kooli prestiiži pärast, siis nüüd tehakse seda head õpetajate ja keskkonna pärast.”

Noole mudel – kodulähedane

Olympiavõitja **Erkki Noole** poeg kandideeris ja sai tänavu kevadel sisse Tallinna 21. kooli. “Ainuke valiku põhimõte oli, et see kool asub meie kodule kõige lähemal,” ütleb Nool.

Tema on seda meelt, et laps ei pea tingimata käima eliitkoolis. “Koolil ei ole nii suur roll, kui vanemad arvavad. Minu meelest elavad vanemad lapse peal välja oma ambitsioonid. Haridus annab võtme, aga ukse peab ikka ise lahti tegema.”

ERKKI NOOLE TÜÜPI vanemad eelistavad kooli, mis asub kodu lähedal ehk on piirkonnakool või asub mõnel olulisel liiklussõlmel. Näiteks Tallinna 21. kooli ja Kadrioru gümnaasiumi on kaugemalt tulevatel lastel raske hommikul tipp-tunnil pääseda – erinevalt Inglise kolledžist, Reaalkoolist, Prantsuse lütseumist, mis asuvad bussi-, trolli- ja tramiteede ristumiskohtades.

Gümnaasiumi valib noor ise

Kümnendatest klassidest oli kõige suurem konkurss jällegi Inglise kolledžisse, kuid ka Rocca al Mare kooli ja Prantsuse lütseumi.

Gümnaasiumi valik vastab mõnevõrra rohkem riigieksamite edetabelile.

On vastuoluline, et nii Gustav Adolfi gümnaasiumi kui ka Reaalkooli esimesse klassi on konkurss ülisuur ehk seitse last kohale. Samas seitsmendasse klassi, kus algab reaalkallakuga õppetöö, on võimalik kandideerida läbi üsna mõistliku sõela ehk kaks ja pool last kohale, sest siis võetakse vastu terve klassitais uusi lapsi. Konkurss tõuseb jälle lakke gümnaasiumisse pääsemiseks.

Konkurss 2006. aastal

kool	V või VII klassi	X klassi	riigieksami koht
Tallinna Inglise Kolledž		20	3
Tallinna Prantsuse Lütseum		10	1
Rocca al Mare Kool		10	37
Milna Härma Gümnaasium		7	4
Vanalinna Hariduskolleeegium		7	21
Hugo Treffneri Gümnaasium		5	2
Tallinna 21. Kool		5	15
Tallinna Reaalkool	2,5	4	5
Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium	2	4	10
Gustav Adolfi Gümnaasium	2,5	4	13
Nõo Reaalgümnaasium		3	9
Pärnu Koidula Gümnaasium		3	16
Audentese Erakool e-õpe		3	24
Noarootsi Gümnaasium		3	35
Tallinna Humanitaargümnaasium		2	6
Paide Gümnaasium		1,5	20
Kadrioru Saksa Gümnaasium		1	7
Narva Humanitaargümnaasium		1	8
Tallinna Linnamäe Vene Lütseum		1	18
Allikas: koolid			